

Skanska Norge HMS håndbok

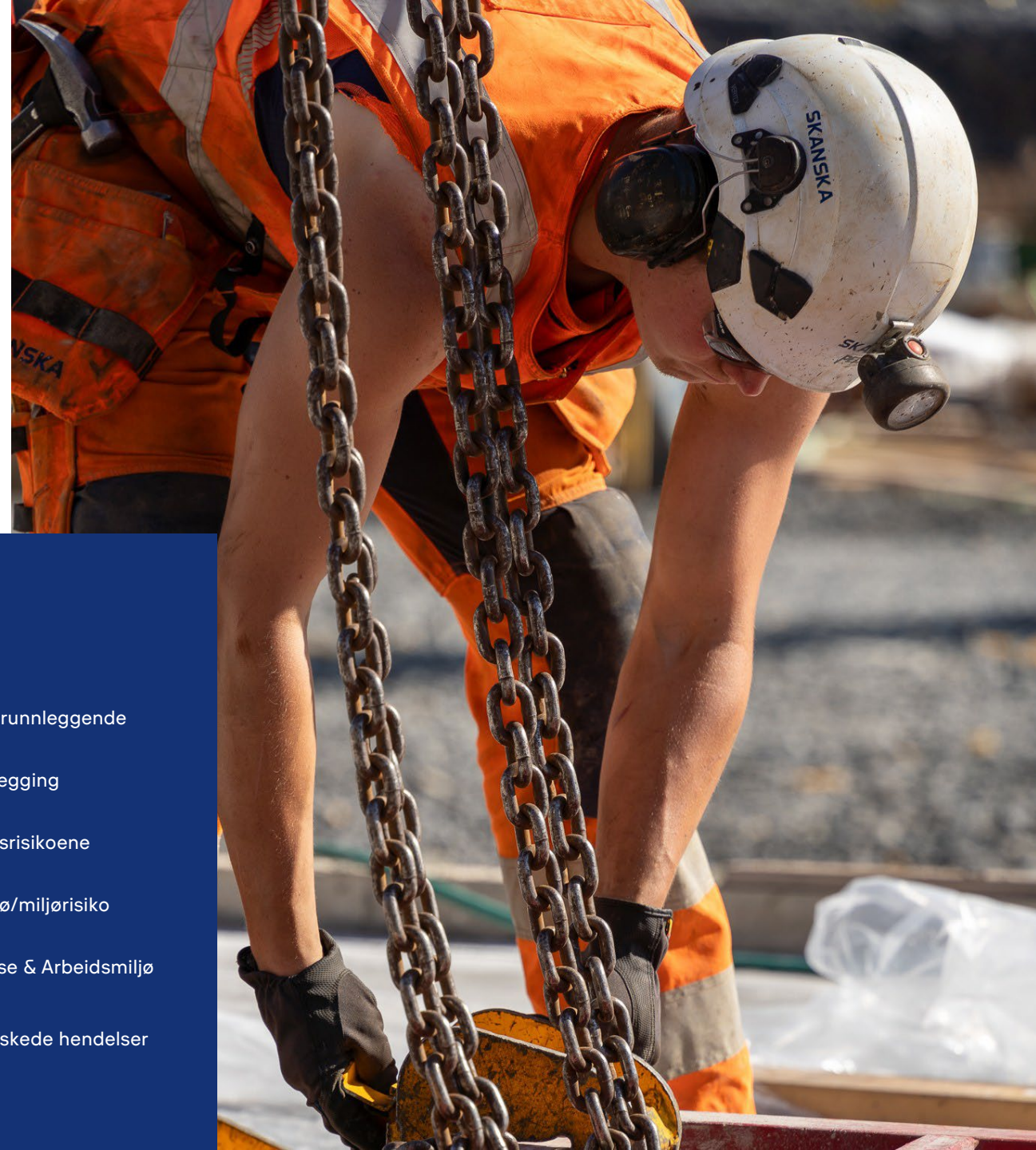
SKANSKA

Introduksjon

Skanskas mål er at alle skal komme like hele og friske hjem som da de kom på jobb, og dette er viktigere enn alt annet. Vi bryr oss om mennesker og miljøet rundt oss, og vi skal bidra til at du kan ha et godt og langt arbeidsliv.

Du er viktig for Skanska, og valgene du gjør påvirker deg selv, dine kollegaer og dine nærmeste. Vis ansvarlighet.

Innhold

- s. 3 - Det grunnleggende
- s. 8 - Planlegging
- s. 10 - Dødsrisikoene
- s. 16 – Miljø/miljørisiko
- s. 19 – Helse & Arbeidsmiljø
- s. 23 - Uønskede hendelser

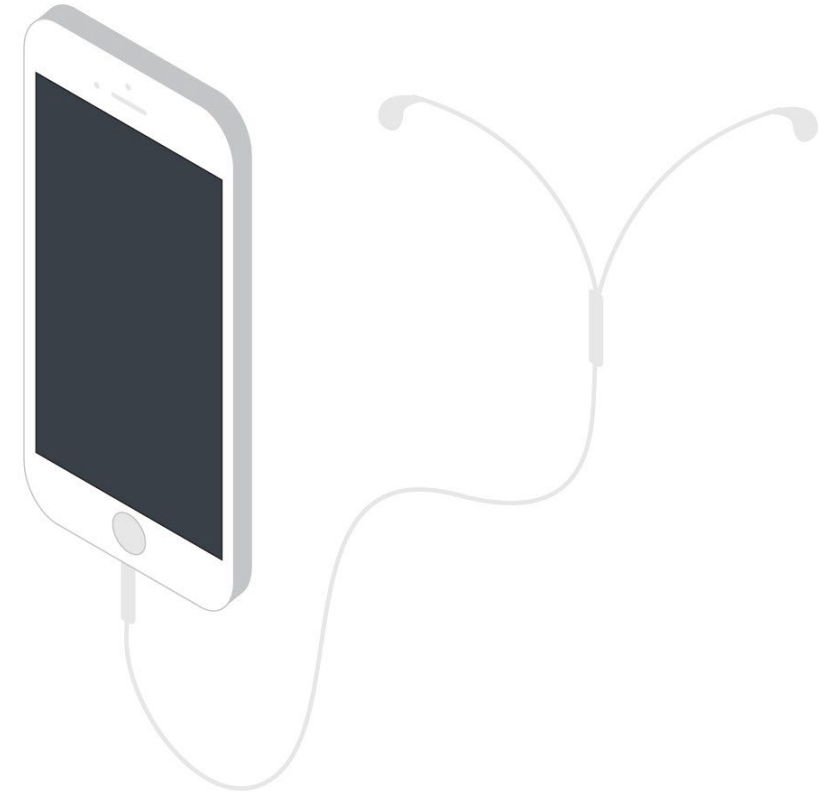
- **Det grunnleggende**

De grunnleggende retningslinjene bak vårt HMS-arbeid

● Verneutstyr

På Skanskas prosjekter skal du alltid ha på deg hjelm, vernesko, synlighetsmarkert arbeidstøy, øyevern, hansker og HMS-kort. Noen jobber krever også annet verneutstyr, som hørselvern, åndedrettsvern eller redningsvest. Gjør deg kjent med hvordan det skal brukes og når det må byttes ut.

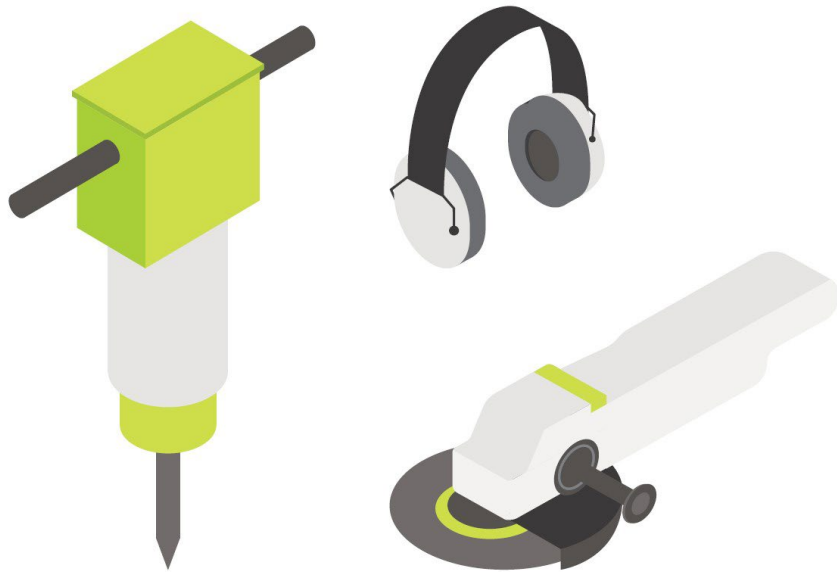
● Bruk av mobiltelefon

Unngå å snakke i mobiltelefon når du går ute på byggeplassen eller anleggsområdet. Du må alltid stå i en sikker sone når du snakker i telefonen. Det er forbudt å taste eller surfe på mobilen når du kjører bil og bruker anleggsmaskiner eller motorredskaper. Dette forbudet gjelder også kranførere under løfteoperasjoner.

● Opplæring i bruk av maskiner og utstyr

Maskiner og utstyr kommer i mange ulike modeller og typer, og krever opplæring. Det kreves ulik opplæring avhengig av type utstyr: sertifisert-, dokumentert- og utstyrsspesifikk opplæring.

Denne opplæringen skal gi deg nødvendig kunnskap om det konkrete utstyret du skal bruke. Ikke ta i bruk utstyr dersom du mangler nødvendig opplæring eller er usikker på bruk av utstyret.

● Rus

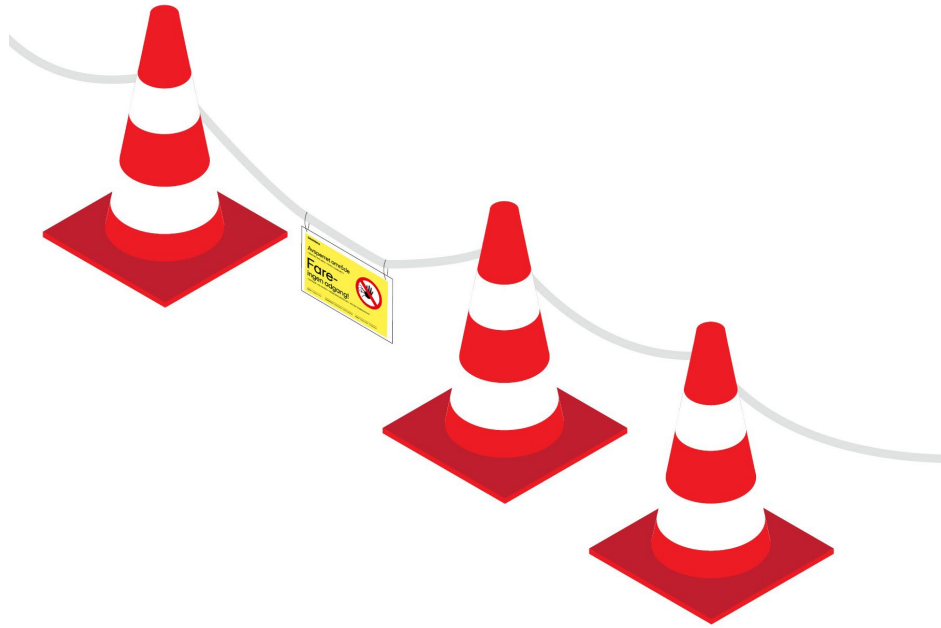
I Skanska har vi nulltoleranse for alle former for rus. Dette gjelder også bakrus og misbruk av medisiner.

● Røykfritt arbeidsmiljø

Alle Skanskas prosjekter og kontorer er røykfrie. Det er heller ikke tillatt å røyke inne i maskiner og biler. Dette gjelder også bruk av e-sigaretter. Det finnes egne røykesoner som er tydelig merket.

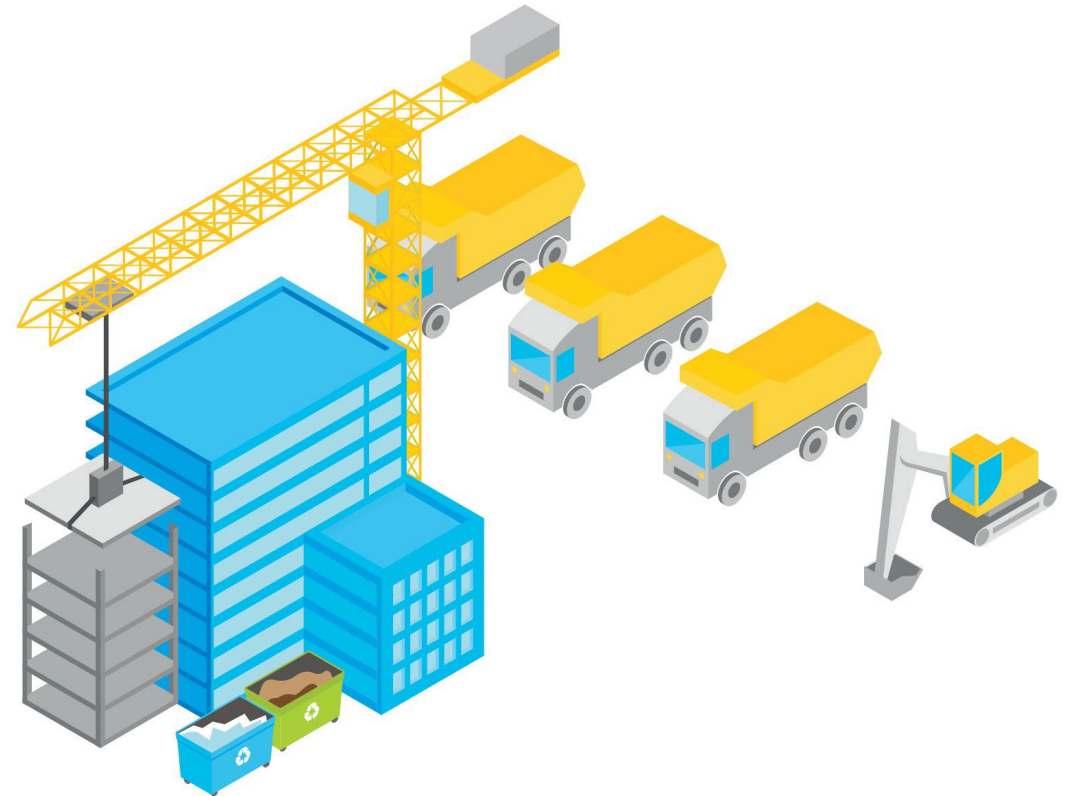

● Sperringer

Sperringer skal respekteres. De skal merkes med firma og kontaktperson til den som eier dem. Sperringene må fjernes så snart de ikke er i bruk.

● Ryddig arbeidsplass

En ryddig arbeidsplass legger til rette for sikker og effektiv produksjon. Du har et ansvar for å bidra til at det er orden på bygge- og anleggsplassen du jobber på. Hold arbeidsområdet ditt ryddig og oversiktlig.

- **Informasjon og beredskap**

Når en ulykke har skjedd, er det viktig at du vet hvor førstehjelpsutstyret er og kjenner adressen til prosjektet. Gjør deg kjent med beredskapsoppslaget på prosjektet.

- **Brudd på Skanskas HMS-regler**

Dersom du bryter prosjektets HMS-bestemmelser, får det konsekvenser. I verste fall er konsekvensen at du skader deg selv, en av dine kollegaer eller en tredjepart. Vi aksepterer ikke at du setter deg selv eller andre i fare. Ved regelbrudd er det vanlige reaksjonsmønsteret som følger:

- Muntlig advarsel
- Innkallelse til samtale med prosjektledelse
- Innkallelse til samtale med Skanskas regionledelse

• Planlegging

Lenge før den fysiske jobben på et prosjekt settes i gang, starter planleggingen av sikker og effektiv produksjon. Dette gjøres gjennom grundig risikokartlegging. Alle som er med i planleggingen av et prosjekt har ansvar for å tenke på sikkerheten til dem som skal gjøre jobben.

**Din kunnskap og erfaring er viktig!
Engasjer deg på de arenaene hvor du er involvert.**

● Sikker jobbanalyse (SJA)

En sikker jobbanalyse er en systematisk gjennomgang og vurdering av farer. Hensikten er å vurdere om sikkerheten er godt nok ivaretatt gjennom gjeldende arbeidsprosedyrer og planer, eller om det er behov for å iverksette ytterligere tiltak som kan fjerne eller kontrollere farene.

Alle deltakere i arbeidsoperasjonen må være med ved gjennomføring av en SJA.

● Daglig jobbrief

Den daglige jobbriefingen er en fem minutters sikkerhetssamtale i arbeidslaget. Denne gjennomføres før arbeidet starter hver morgen for å sikre at alle er kjent med dagens arbeidsoperasjoner, slik at de kan utføres sikkert. På denne måten håndterer vi det uforutsette hver dag.

● "Ta to"

Før du setter i gang med en jobb, bør du ta deg to minutter og tenke deg om.

- *Hva skal jeg gjøre nå?*
- *Har jeg utstyret jeg trenger?*
- *Kan jeg gjøre jobben på en sikker måte?*
- *Trenger noen å vite om jobben jeg skal gjøre?*

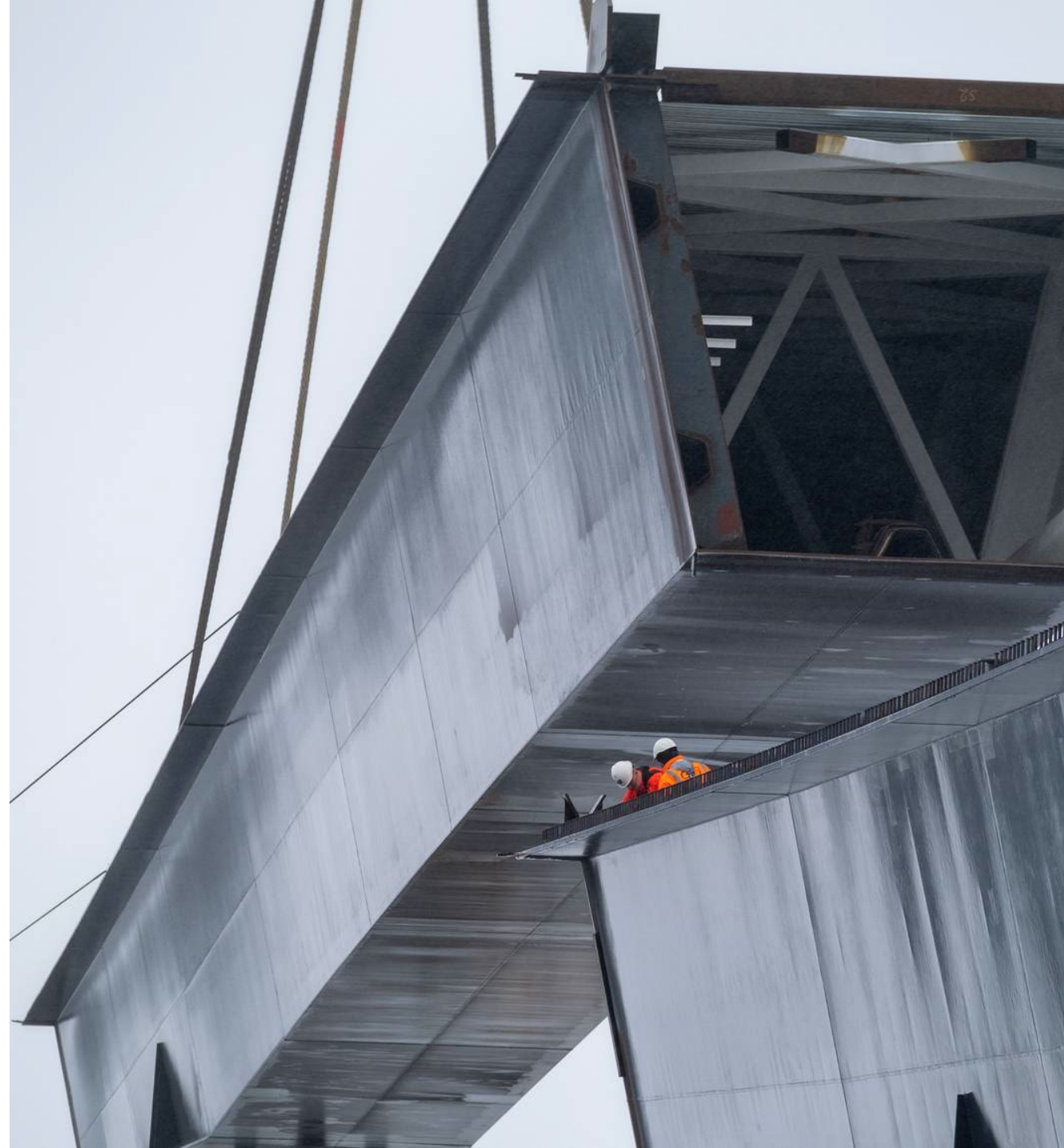

- **“Dødsrisikoene”**

Bygg- og anleggsnæringen er en bransje med store energier i sving. For å unngå ulykker er vi avhengig av å ha kontroll på risikoene dette medfører. De kritiske risikoene som tar livet av folk i bygg- og anleggsbransjen, kaller vi «Dødsrisikoene».

Gjennom god planlegging, minimerer og unngår vi disse. Derfor er det viktig at vi alle tenker på denne måten:

- **Kan vi fjerne risikoen?**
- **Kan vi begrense risikoen?**
- **Kan vi beskytte oss mot risikoen?**

Dødsrisikoene

**Konflikt
menneske og
maskin**

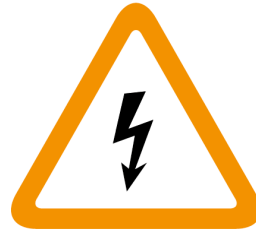
**Arbeid i
høyden**

**Løfte-
operasjoner**

**Konstruksjons-
svikt**

**Elektrisk
spenning**

**Fallende
gjenstand**

**Brann og
eksplosjon**

**Sprengning
og
bergarbeid**

● Konflikt menneske og maskin

En av de største risikoene på en bygg eller anleggsplass er konflikten mellom menneske og maskin. Blindsonene på maskiner og kjøretøy som brukes på byggeplasser er store. I blindsonen blir du ikke sett av de som bruker maskinen eller kjøretøyet.

- **Bruk synlighetsmarkert arbeidstøy**
- **Hold avstand til maskiner og kjøretøy**
- **Sørg alltid for å ha øyekontakt med maskinføreren før du beveger deg inn i maskinens arbeidsområde.**
- **Stå alltid i sikker sone når du snakker i mobiltelefonen.**

● Arbeid i høyden

Det som tar flest liv på bygg- og anleggsplasser, er fall fra høyde. Dersom du skal arbeide i høyden skal du være beskyttet av kollektiv sikring, som rekkverk eller lignende fallbarrierer. Hvis dette ikke er mulig, må du bruke fallsikringsutstyr. Bruk av fallsikringsutstyr krever arbeidstillatelse. Bruk riktig utstyr som er dimensjonert for arbeidet som skal utføres.

- **Bruk av stillas og lift krever opplæring**
- **Forlat aldri et område usikret.**
- **Vær sikret når du arbeider i høyden**
- **Kjenn til forskjellen på fallforhindrende og falloppfangende systemer.**

● Løfteoperasjoner

Løfteoperasjoner utgjør en stor risiko og må derfor planlegges nøye.

- Skal du anhuke eller være signalgiver, skal du ha dokumentert opplæring.
- Du må alltid kontrollere at stropper og annet løfteutstyret du bruker er egnet til løfteoperasjonen og at det ikke er skadet.
- Stå i sikker sone og sørg for å ha fri rømningsvei når løfteoperasjonen pågår.
- Ha respekt for sperringer og gå ikke under hengende last.

● Konstruksjonssvikt

Alle konstruksjoner, både midlertidige og permanente, skal prosjekteres av kompetent personell, monteres riktig og ikke overbelastes. En midlertidig konstruksjon er et midlertidig byggverk som er nødvendig for byggingen av permanente konstruksjoner. Dette kan for eksempel være oppbygging for dekkestøp (reis), avstivninger i forbindelse med prefab-montasje, eller konstruksjoner for tilkomst, for eksempel stillas.

Midlertidige konstruksjoner skal alltid kontrolleres av en kompetent person før de tas i bruk, og denne kontrollen skal følges opp med jevne mellomrom i henhold til en oppsatt plan.

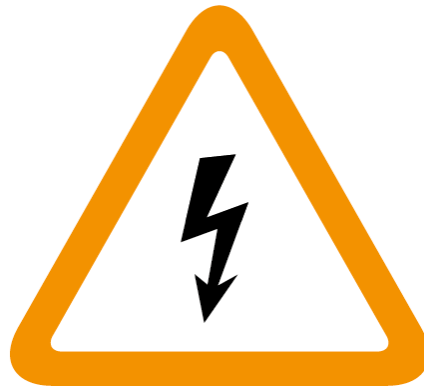
- **Kontroller alltid hvor mye et stillas eller en reis kan belastes.**
- **Hvis du reagerer på noe eller har spørsmål om en konstruksjon, si ifra!**
- **Overbelastning er strengt forbudt.**

● Elektrisk spenning

Elektriske luftledninger og/eller kabler i grunnen i nærheten av der du jobber, kan representere en storrisiko. Alle slike linjer og kabler skal identifiseres, og være merket på riggplanen og andre relevante tegninger/beskrivelser. Alle som skal utføre arbeid nær spenningsatte linjer eller kabler skal ha nødvendig opplæring og instruks for arbeidet som skal utføres.

- Respekter sikkerhetsavstander til høyspentkabler.
- Betrakt alle kabler som strømførende, det er kun elektrikere som kan kappe eller fjerne kabler.
- Du må forsikre deg om at det elektriske anlegget er frakoblet ved rivearbeid.
- Si fra om feil og mangler på det provisoriske elektriske anlegget.

● Brann og eksplosjon

Arbeidsoperasjoner, maskiner, arbeidsutstyr og brannfarlige varer kan representere en risiko for brann og eksplosjon. Når du planlegger hvilke brannforebyggende tiltak som skal iverksettes på prosjektet ditt, er det viktig at alle aktuelle brannobjekter kartlegges.

- Dersom du skal utføre varme arbeider, skal du ha sertifisert opplæring og arbeidstillatelse.
- Gassutstyr må vedlikeholdes og gassflasker lagres forsvarlig.
- Husk at brannslukningsapparatet skal være lett tilgjengelig på arbeidsstedet ved varme arbeider!

● Fallende gjenstand

En ryddig arbeidsplass er et viktig grep for å hindre ulykker med fallende gjenstander. Alt løst verktøy, utstyr og materialer må sikres på riktig måte for å forhindre at de faller ned. Midlertidige eller permanente beskyttelsesbarrierer er med på å forhindre at gjenstander faller ned på personer som befinner seg under. Dette kan inkludere bruk av netting, rekkverk eller annen passende sikkerhetsutstyr.

- **Sørg for nødvendig avsperring under arbeid i høyden.**
- **Hold det ryddig rundt deg, ikke la ting ligge på steder hvor de kan falle ned.**

● Sprengning og bergarbeid

Enhver som utfører sprengnings- eller bergarbeid må ha spesifikk og dokumentert opplæring, inkludert håndtering av sprengstoff og sikkerhetsprosedyrer. Det er bergsprenger som er ansvarlig for all sikkerhet ved bruk av eksplosiver. Ved bergarbeid må definerte sikkerhetssoner være tydelig merket og skal respekteres av alle på stedet.

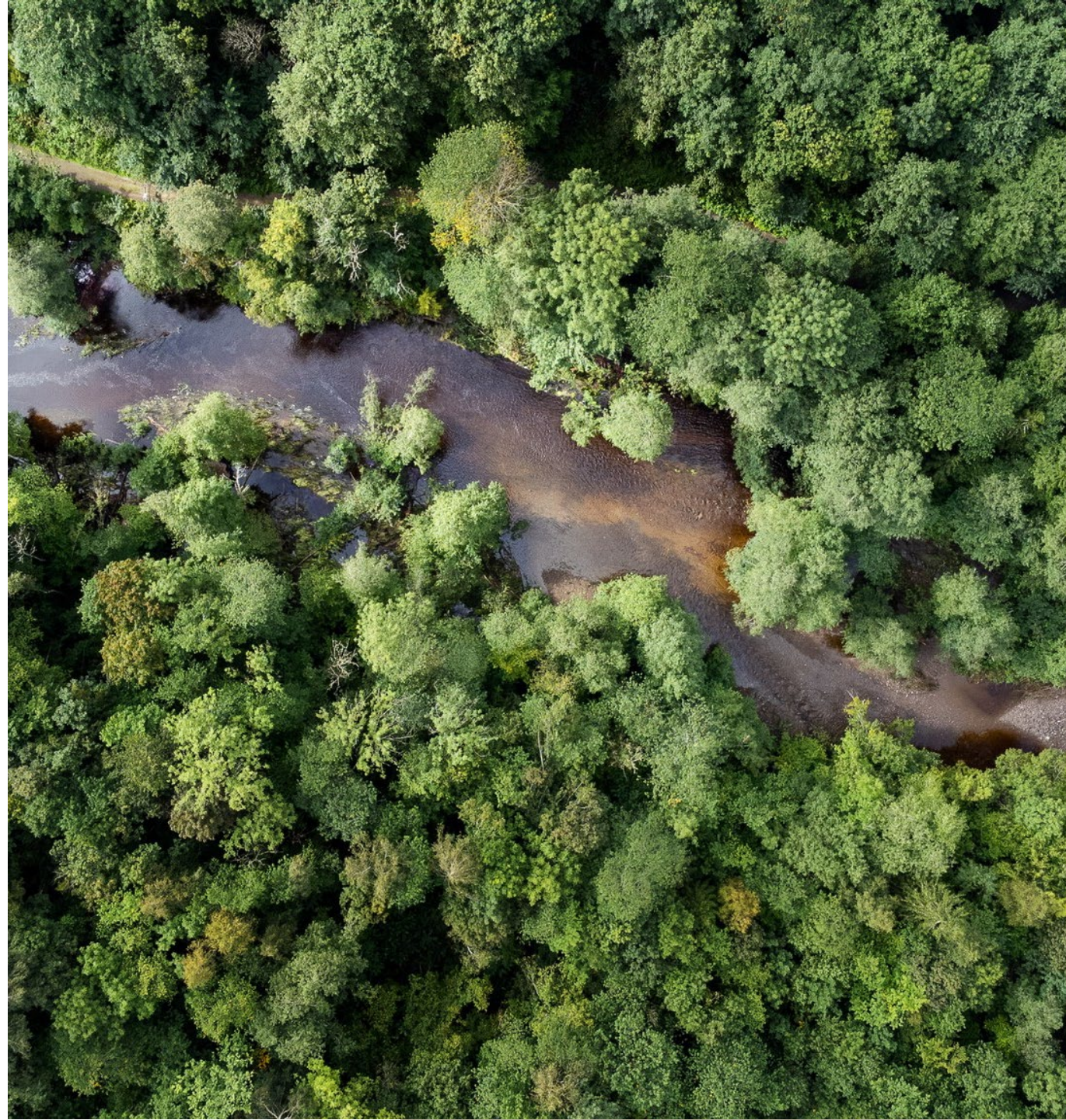
- **Respekter sperringer ved sprengningsarbeid.**
- **Sikring av berg krever ekstra erfaring og kompetanse.**
- **Gå aldri inn til/under usikret berg.**

- **Miljø/miljørisiko**

I tillegg til at vi skal ivareta alle som jobber på våre prosjekter, skal vi også ta hensyn til miljøet rundt oss. Skanska har foretatt en grundig kartlegging og vurdering av de vesentlige miljørisikoene vi må håndtere.

Alle har et ansvar for å minimere og begrense bruken av naturressurser og materialer, og beskytte våre omgivelser mot de største miljørisikoene.

Miljørisikoer

Avfall

Vi skal minimere avfallet vi produserer, og legge til rette for ombruk og gjenbruk. I Skanska skal alt kildesorteres og plasseres i merkede containere. Gjør deg kjent med avfallsrutinene og avfallsstasjonene på prosjektet ditt.

Drivstoff og energibruk

Vi skal prioritere løsninger som begrenser og minimerer energibruken på prosjektene våre. Unngå unødvendig tomgangskjøring.

Forbruk av naturressurser og materialer

For å redusere svinn av materialer, skal de oppbevares og flyttes på en måte som gjør at de ikke blir skadet. Du skal alltid vurdere om brukte materialer eller rester kan gjenbrukes. Sørg for at du utnytter materialene på best mulig måte.

Kjemikalier

Kjemikaliene du jobber med må håndteres på riktig måte. Du må vite hvilket verneutstyr du skal bruke og hva du skal gjøre ved uønsket personlig eksponering eller søl. Du skal også vite hvordan avfallet håndteres og hvordan kjemikaliene oppbevares. Denne informasjonen finner du i sikkerhetsdatabladet som ligger i prosjektets stoffkartotek. Gjør deg kjent med sikkerhetsdatabladet og vit hvor du finner det. Kjemikalier skal normalt sett oppbevares i originalemballasjen. Hvis et kjemikalie overføres til en annen emballasje, skal denne merkes på samme måte som originalemballasjen.

Utsiktede utslipp til grunn og vann

Utsiktede utslipp til vann, jord og luft skal ikke forekomme.

Forebygging

Plassér tanker, fyll- og vaskeplasser og kjemikaliecontainere i områder hvor risiko for spredning er minimal. De skal ikke plasseres i nærheten av sluk, avløp, vann, bekker og elver. Du må ha absorbent og oppsamlingsmateriell i nærheten av arbeidsoperasjonen. Reparasjoner og vedlikehold på maskiner skal utføres på oppmerkede områder.

Begrense utsiktede utslipp

Du må legge ut spillbarrierer for å hindre at søl og væske sprer seg. Det er viktig at du samler opp utslippet og oppbevarer i tett emballasje.

Husk å levere det som riktig type avfall!

Ta vare på lokalmiljøet!

Vi skal være til minst mulig belastning for våre omgivelser.
Du må derfor minimere rot, støy, støv og rystelser.

Du er Skanskas ansikt utad – ta hensyn til miljøet rundt deg.

- **Helse & Arbeidsmiljø**

Det er viktig at vi ivaretar helse og skaper gode arbeidsmiljø for alle som jobber på våre prosjekter. Utover konkret sikkerhetsarbeid er dette viktige elementer vi skal tenke på i vårt daglige arbeid:

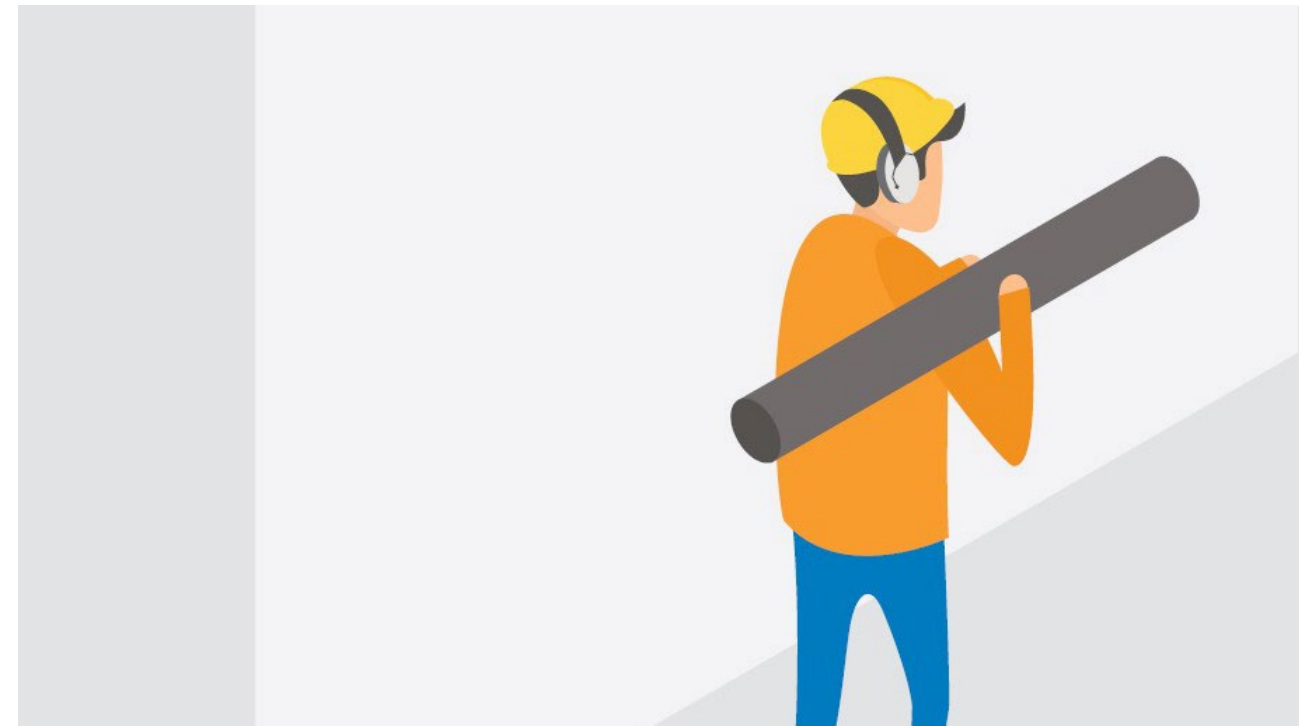
- **Støyende arbeider**

Unngå å jobbe nær støykilder hvis det er mulig. Dersom du driver med støyende arbeid, eller oppholder deg i områder hvor det er mye støy, skal du bruke hørselvern. Dersom du får en hørselskade blir det aldri bra igjen. Det er ikke tillatt å ha på musikk eller radio i hørselvernet, da dette gjør det vanskeligere å få kontakt med deg ved en farlig situasjon.

- **Belastningsskader**

Noen ganger merker du ikke at du utsetter deg selv for risiko eller fare før det er for sent. Noen arbeidsoperasjoner kan føre til at du pådrar deg en skade eller utvikler sykdom over tid. For å unngå slike belastningsskader, er det viktig at alle i arbeidslaget roterer på arbeidsoppgavene og bruker hjelpemidler.

● **Arbeidsmiljø**

Et godt arbeidsmiljø er med på å skape en trygg arbeidsplass. Vær bevisst på din egen påvirkningskraft. Vi kan alle påvirke vårt eget arbeidsmiljø. Du har både ansvar og mulighet til å bidra positivt til en god arbeidsdag for alle rundt deg. Bidra til god dialog og god tilbakemeldingskultur. Ta avstand fra mobbing / trakassering, og vær inkluderende.

● **Kjemisk, fysisk og biologisk eksponering**

Kjemikaliene du jobber med må håndteres på riktig måte. Du må vite hvordan du beskytter deg mot eksponering og hva du skal gjøre om du søler kjemikalier på deg. Noen kjemikalier krever at du bruker personlig verneutstyr som beskytter lungene eller huden din. Pass på å bruke riktig verneutstyr. Informasjon om dette finner du i sikkerhetsdatabladet.

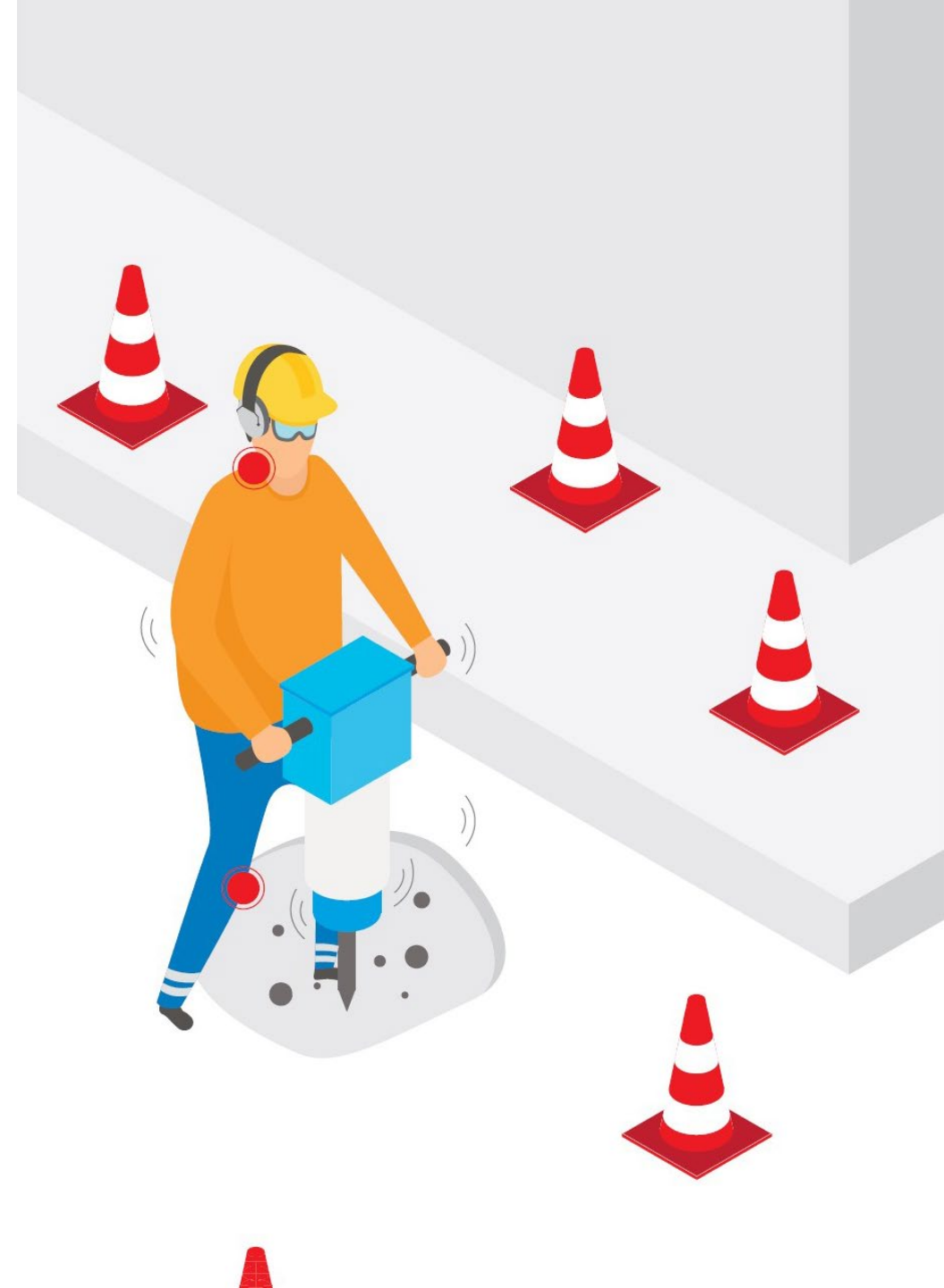

● Vibrasjon

Hånd- og armvibrasjoner gir risiko for skade på blodkar, nerver og muskler. Det er grenseverdier for hvor mye vibrasjon du kan utsettes for per dag, og verktøy er merket med vibrasjonsverdier.

Symptomer kan være «hvite fingre», smerter, nedsatt kraft og vansker med koordinering av bevegelse. Følgende er tiltak som må ses på ved for høy eksponering:

- **Bruk lavvibrerende arbeidsutstyr - dette vil som oftest ha større effekt enn å redusere eksponeringstiden.**
- **Reduser eksponeringstiden.**
- **Bruk alternative arbeidsmetoder og/eller verktøy.**
- **Forbedret arbeidsteknikk, f.eks. unngå å bruke mer kraft enn nødvendig.**
- **Vibrasjonsdempende hansker.**

Uønskede hendelser

● Rapportering og oppfølging

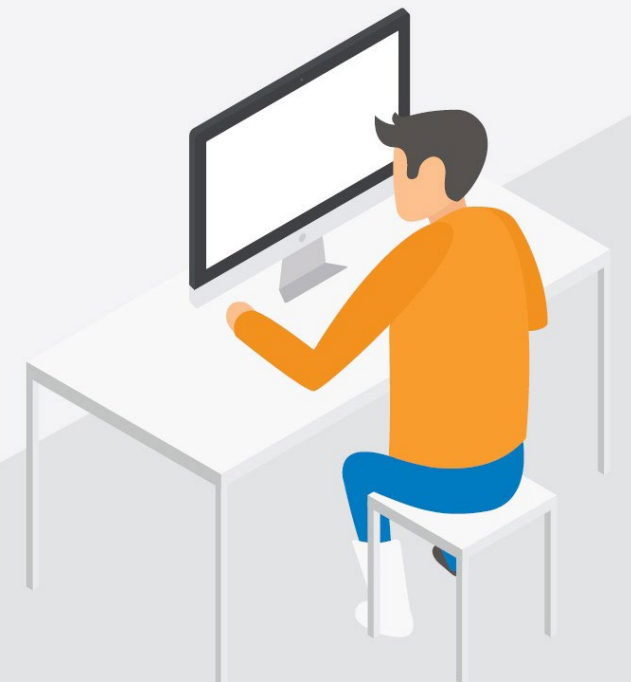
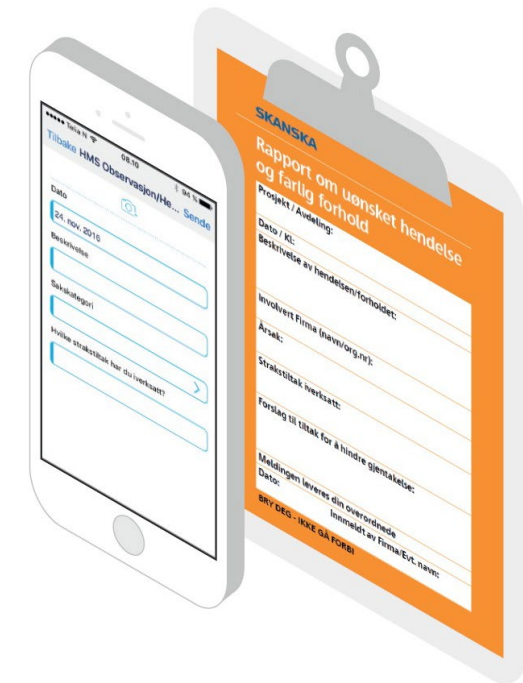
Det er viktig at du sier ifra om farlige forhold. Ved å gjøre dette og skrive en rapport om uønsket hendelse (RUH), bidrar du til å unngå fremtidige skader. På denne måten bygger vi en kultur hvor vi bryr oss om hverandre.

Din kompetanse og erfaring er viktig. Din rapportering sikrer at saken blir fulgt opp og at vi kan lære av den. Dette gjelder ikke bare på ditt prosjekt, men på alle Skanskas prosjekter.

● Varsling og tilrettelagt arbeid ved personskaade

Alle personskader og alle hendelser som kunne fått en alvorlig konsekvens skal varsles til din nærmeste leder og rapporteres umiddelbart.

Dersom du ikke er i stand til å utføre de vanlige arbeidsoppgavene dine, har du krav på tilrettelagt arbeid. Du er en viktig ressurs for oss, og prosjektet har stor nytte av din kompetanse og erfaring, selv om du ikke kan gjøre jobben din som normalt. Samtidig har du også en plikt til å utføre tilrettelagt arbeid der dette er mulig.

Du er vår viktigste ressurs.

På Skanskas prosjekter kommer sikkerhet først, alltid.

Skanska Norge **HMS** håndbok

Oppdatert 2024